

JUSTION
ADVOCATEN

Mr. E (Evelien) de Witte
Strafrechtadvocaat

Telefoon **06-11 86 14 20**
Email **edw@justionadvocaten.nl**

Justion Advocaten
Poelendaeesingel 12
4335 JA Middelburg

Handleiding verhoor verdachte of getuige

Als sprake is van een verdenking van een strafbaar feit kunnen verschillende opsporingsinstanties onderzoek doen. Bijvoorbeeld de politie, de FIOD (de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Belastingdienst), de ILT-IOD (Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Inspectie Leefomgeving en Transport), de opsporingsdienst van de Nederlandse Arbeidsinspectie en de NVWA-IOD (Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit).

Zij kunnen zowel verdachten als getuigen in dat strafrechtelijk onderzoek vragen willen stellen. Een verdachte kan worden aangehouden en worden overgebracht naar een politiebureau. Er kan ook een brief met een uitnodiging worden gestuurd voor een verhoor. Indien een rechtspersoon als verdachte wordt aangemerkt zal een vertegenwoordiger van die rechtspersoon worden gehoord.

Een getuige kan niet worden aangehouden, maar kan wel worden uitgenodigd voor een verhoor.

Als verdachte heeft u recht op bijstand van een advocaat zowel voor als tijdens het verhoor. Het is erg belangrijk van dat recht gebruik te maken! Een getuige heeft geen recht op bijstand van een advocaat tijdens het verhoor, maar in de praktijk mag een advocaat meestal toch aanwezig zijn bij een getuigenverhoor.

Een belangrijk recht van een verdachte is het recht om te zwijgen. U hoeft niet mee te werken aan uw eigen veroordeling. Laat u hieromtrent goed adviseren door een advocaat! Een eenmaal afgelegde verklaring kunt u niet meer intrekken en blijft in het dossier zitten. Ook als die later niet juist blijkt te zijn of als hetgeen u gezegd heeft verkeerd op papier blijkt te staan. Het is dus erg belangrijk om goed voorbereid te zijn! Een vergissing is zo begaan en laat zich, eenmaal op papier, achteraf moeilijk herstellen. Het wijzigen van uw verklaring komt daarnaast uw geloofwaardigheid meestal niet ten goede.

Hieronder vindt u alvast een aantal tips die u kunt gebruiken bij het voorbereiden van een verhoor. Die zien zowel op de situatie dat u als getuige een verhoor zult afleggen als op de situatie dat u als verdachte zult worden gehoord.

JUSTION ADVOCATEN

Bent u verdachte, overleg dan eerst met uw advocaat of u überhaupt een verklaring gaat afleggen of dat u zich beter kunt beroepen op uw zwijgrecht. Onthoud goed dat u ook op een later moment nog een verklaring kunt afleggen, ook al doen de opsporingsambtenaren het voorkomen alsof dit uw enige kans is tekst en uitleg te geven.

Bent u accountant of belastingadviseur en uitgenodigd voor een getuigenverhoor? Let dan op dat u bij het afleggen van een getuigenverhoor tegenover een opsporingsambtenaar waar u niet verplicht aan mee hoeft te werken, niet in strijd handelt met een met uw klant overeengekomen geheimhoudingsbeding.

Vorbereiding

1. Bereid u goed voor, samen met een advocaat. Zowel als verdachte als getuige is dat erg belangrijk.
2. Neem een advocaat mee naar het verhoor. Een verdachte heeft dat recht, een getuige kan vragen of hij een advocaat mee mag nemen. Meestal wordt daar niet moeilijk over gedaan.
3. Neem geen stukken mee naar het verhoor, die kunnen in beslag worden genomen
4. Wees u bewust van uw positie tijdens het verhoor, bent u verdachte of getuige? Uw positie kan tijdens het verhoor overigens veranderen van getuige naar verdachte.

Vragen beantwoorden?

5. Als verdachte heeft u het recht om te zwijgen. Bespreek vooraf met uw advocaat of u daarvan gebruik zult maken. Het blijkt lastig om, als u eenmaal in de praatmodus bent, gebruik te maken van uw zwijgrecht. Een opsporingsambtenaar weet dit en zal daar gebruik van maken. Zij passen verschillende verhoortechnieken toe om tijdens het verhoor zoveel mogelijk informatie te verzamelen. Pas dus op met kletspraatjes vooraf in de wandelgangen of bij de koffieautomaat. Denk bijvoorbeeld aan 'kon u het makkelijk vinden?' of vragen over de persoonlijke omstandigheden die aan het begin van een verhoor worden gesteld. Op een later moment in het verhoor zullen de meer inhoudelijke vragen aan bod komen en het is dan lastig om 'ineens' te stoppen met (uitvoerig) antwoorden.
6. Als getuige bent u niet verplicht om mee te werken, tenzij u gehoord wordt ten overstaan van een rechter(-commissaris). U moet in dat geval de waarheid verklaren, anders maakt u zich schuldig aan het strafbare feit meened. Echter, ook tegenover een rechter hoeft u niet te antwoorden als aan u vragen worden gesteld over een direct familielid of uw echtgenoot of indien u met uw antwoorden uzelf zou belasten.

Vragen beantwoorden; en nu?

Indien u getuige bent of als verdachte heeft besloten geen gebruik te maken van het zwijgrecht, gelden de volgende tips.

7. Geef antwoord op gestelde vragen, maar weid niet verder uit. Korte antwoorden zoals een simpel 'ja' of 'nee' zijn prima. Om dergelijke antwoorden te voorkomen zal een verhoorder beginnen met een open vraag: u komt dan als vanzelf in de praatmodus. Op zo'n open vraag kunt u heel gemakkelijk antwoorden dat u enkel op concrete vragen zult ingaan.
8. Verklaar over de feiten, geef geen meningen en trek geen conclusies, zeg bijv. niet 'hij was duidelijk dronken', maar 'ik zag dat hij wankelde toen hij liep en dat zijn spraak onsamenhangend was'.

JUSTION ADVOCATEN

9. Plaats de wetenschap waarnaar gevraagd wordt goed in de tijd. Het gaat erom wat u toen wist, niet welke wetenschap u achteraf heeft gekregen. Wordt gevraagd naar wetenschap achteraf, geef dat dan duidelijk aan. Geef ook aan of u zelf iets heeft waargenomen of dat u hierover iets van iemand hebt gehoord. Ga niet mee in opmerkingen van de verhoorders als ze zeggen "u had toch moeten begrijpen dat...", als u iets niet weet dan blijft dat gewoon uw antwoord. Het ligt in de aard van de mens om antwoorden te willen geven op vragen en te willen 'helpen'; laat u niet verleiden!
10. Als u iets niet (zeker) weet of vergeten bent, antwoordt dat dan. Ga niet gissen. Er wordt regelmatig gevraagd naar situaties die al geruime tijd geleden hebben plaatsgevonden, het is niet gek als u zich niet alles precies herinnert. Het is ook verstandig in het oog te houden dat het geheugen feilbaar is.
11. Ga niet in op suggesties of verklaringen van anderen zoals de opsporingsambtenaren die u hun eigen ideeën voorhouden of die voorhouden wat getuigen of (mede)verdachten al eerder hebben verklaard. Onthoud hierbij dat voorgehouden verklaringen van anderen uit de context kunnen zijn gehaald waardoor bepaalde suggesties worden gewekt die niet uit de gehele verklaring kunnen worden afgeleid.
12. Interpreteer geen documenten of bijvoorbeeld whatsapp gesprekken. Herhaal niet wat u in die documenten of gesprekken leest, maar laat de inhoud voor zich spreken. Onthoud dat het document of gesprek dat aan u getoond wordt, vaak slechts een gedeelte betreft. Het is belangrijk om u te realiseren dat de context daardoor ontbreekt wat tot onjuiste interpretaties kan leiden. Neem uw tijd om de documenten of gespreksverslagen te lezen en over uw reactie na te denken. Bevestig niet geen conclusies van de opsporingsambtenaren (zoals 'dit is vals, een overtreding, witwassen, strafbaar').
13. Als u een vraag niet begrijpt; vraag om herhaling net zo lang tot u de vraag wel begrijpt
14. Luister goed naar de vraag en neem voldoende tijd om na te denken over uw antwoord
15. Laat u geen woorden in de mond leggen, wees alert op vragen waarin een antwoord besloten ligt, bevestig geen stellingen of conclusies van de opsporingsambtenaren.
16. Alles wat u zegt kan in een proces-verbaal worden genoteerd en in het dossier belanden. Ook wat u bij de koffieautomaat zegt. Er is geen 'off the record'!
17. Ook op een later moment kunt u als verdachte nog een verklaring afleggen, laat u dan ook niet dwingen een verklaring af te leggen.
18. Een eenmaal afgelegde verklaring kan niet worden ingetrokken. Onjuiste of ondoordachte antwoorden blijven daardoor bestaan en komen in het strafdossier terecht.
19. Uiteindelijk heeft u de regie over het verhoor; u kunt simpelweg stoppen met het afleggen van een verklaring. Als verdachte heeft u het recht om te zwijgen en als getuige bent u niet verplicht om mee te werken. Ook kunt u altijd vragen om een time-out, al dan niet voor overleg met uw advocaat.

Controleren

20. Lees het verhoor na afloop goed door, het is belangrijk dat hetgeen op papier is genoteerd een juiste weergave is van wat u heeft verklaard. Een woordelijke vastlegging heeft de voorkeur.

JUSTION
ADVOCATEN

21. Uw advocaat zal tijdens het verhoor hebben meegeschreven en u daardoor goed kunnen helpen met het nalopen van het proces-verbaal van verhoor.
22. Let goed op of hetgeen op papier staat als uw verklaring, ook daadwerkelijk door uzelf gezegd is. Het komt regelmatig voor dat tussenvragen van de opsporingsambtenaren niet als zodanig worden weergegeven, maar als een 'spontane' verklaring van u.
23. Als u het niet eens bent met uw verklaring en de ambtenaren willen de weergave van het verhoor niet aanpassen kunt u in plaats van uw handtekening op het proces-verbaal schrijven: "dit is geen juiste weergave van het verhoor".